

Ca-Nostra

ÉPOCA SEGONA
ANY III : NÚM. 21

REVISTA D'INCA MENSUAL
SETEMBRE 1921

Redacció y Administració
Murta, 5.-Inca.

VII Centenari de Dant Alighieri

El món intel·lectual celebra aquest mes de setembre el seté Centenari de la mort del gran Autor de la *Divina Comedia*. Els periodics i les revistes literàries li dediquen selectes números extraordinaris; i el mateix Papa ha adreçada una Carta-Encíclica als doctors i alumnes de Literatura i Belles arts de tot el món catòlic, posant de relleu la seva figura cristianament filosòfica.

Ca-Nostra tampoc ha volgut passar sense tributar un petit homenatge a la seva augusta memòria, dedicant-li el present número

EL DANT ALIGHIERI

La ciutat de Ràvena el 14 de setembre de 1321, va veure morir DURANT ALIGHIERI, el filosof de cara eixuta, front ample, i posat altiu, el poeta de la testa coronada de llorer.

Era descendent de bona alcúrnia no obstant de no esser la família seva de la més alta noblesa.

Poc o res se sab de la seva infància, però no cab dupte que des de jove va comensar a estudiar perquè la seva obra primera va esser escrita en plena adolescència i en ella ja s'hi veuen coneixements universals. En Boccaccio diu que tengué per mestre an En Brunetto Latino.

Son pare era viu encare i ell tenia nou anys, quan plegats, anaren a dinar a cà un amic seu íntim: Falco Portinari: Allà vegé per primera volta a una nina que havia de esser després la seva musa.

Era aquella gentilíssima Beatriu, la filla de l'amic de son pare. Desde aquell dia la vida del Dant va sufrir una transformació. Es pressa per amor i ell ho regoneix exclamant: «Ecce deus fortior me qui veniens dominabitur mihi»

Per cantar l'esimació a la seva Beatriu va escriure la «Vita Nuova» que és un llibret petit, però plè, substanciós i agradable com una poma odorosa i sense cor.

Està escrit en prosa de la neixent llengua italiana i en ell descriu els principals passatges amorosos e i sonets i cançons que se remunten fins a les més altes regions de la vehemència i del pateticisme.

La comprensió d'aquestes produccions poètiques està ajudada per la divisió i explicació que després fa de cada una d'elles suficients per esser compreses pels gusts refinats a quins van dirigides.

Cal notar la concència que tenia el Dant de la grandesa de son llibre, demostrada distintes vegades, quant diu que no li desplaürà que deixi estar la composició el qui amb les notes donades no la compregui.

Així com aquestes produccions ell les divideix en parts, també han dividida la seva obra en tres fases. La primera compren l'amor a la bellesa real: en ella diu com conegué a la Beatriu, com l'estimà i com cercà ocasions per veurer-la; com va fingir estimar un altra dona i el dolor que li causà la negativa a saludar-lo de la que ell estimava. En la segona part, el Dant desenganat canta en Beatriu la personificació de l'amor i la bellesa. En la tercera Beatriu és morta i el poeta ja se converteix en un místic adorador seu. I acaba diguent que se prepara per dir d'aquesta dona coses que ja mai d'altra se digueren. D'aquí se dedueix la concepció de la «Divina Comèdia» en la seva joventut.

Molt s'ha discutit sobre si l'existència de Beatriu Portinari era vertadera o tan sols una personificació de la Filosofia, més està admés, per moltes raons, que va viure materialment.

Morta la Beatriu, Dant cerca consol en la Filosofia i estudia i se prepara per donar al món el seu treball mestre.

I aquest fa la seva aparició.

«La Divina Comèdia» és un poema èpic que inclou un caramull d'aspectes: el religiós, el polític, el social. En tercets va cantant sublimament un viatge a l'Infern, al Purgatori i al Paradís on retroba aquella gentilíssima de l'obra de la seva juvenesa. Conta en colors vivíssims les penes, les glòries, conorts, històries tràgiques, vides angunioses.

I el Dant amb ella se posa el costat d'Homèr i d'En Virgili, d'aquest mestre que l'acompanyà en les visites a les regions ultra terrenes.

Una intel·ligència productora de la Divina Comèdia sembla que tan sols havia d'estar dedicada a la funció del pensar. Més no succeïx així amb el Dant. Desde el comensament de la seva edat viril fins a sa

mort sa vida és un encadenament de desgràcies i trastorns que li causà la seva intervenció en la política que aleshores estava fortament remoguda pels partits gibelins i güelfs, blancs i negres, en que se trobava dividida Florència.

De resultes d'aquesta intervenció el Dant va ésser condemnat al desterro i jamai va tornar a son poble. Un segon decret el condemnava a la foguera.

Duguent el proscrit poeta una vida de penalitats la mort vengué a agombolar-lo, i l'Església dels Frares Menors de San Francesc, de Ràvena rebé el seu cos, que depositaren dins un sepulcre que tantes vegades ha estat renovellat.

Enguany fa 700 anys que morí el Dant, mes ses obres viuen i fan viure aquells qui les comprenen dins una vida tota espiritual.

Passà l'home poeta. Més l'ànima del poeta personificada dins la «Vida Nova», «La Divina Comèdia», «El convit» i altres no tant importants produccions, viurà per sempre més. =LL. M.^a D.

Composicions d'En Dant, preses de la *Vida Nova* traduïda p'En Manuel de Montoliu.

Mort traidora, enemiga de pietat, del dolor antiga mare, judici incontrastable, feixuc, puis que al meu cor en dol has donada materia i em fas anar concirós, de malair-te ma llengua no's fadiga.

Però si vull fer-te manca de tofa gracia, cal que jo conti el teu pecat, culpable de tots els mals; no perquè de la gent ignorant sia, ans pera indignar d'aquí en avant a qui d'Amor se nodreix.

D'aquest món has arrencada la cortesia, i ço que en dóna és de preuar, la virtut; en gaia joventut has destruïda l'amorosa gentilesa.

I no vull descobrir qual dòna sia, més que per les seves propietats conegudes: qui no mereix salvació, que no esperi mai haver la seva companyia.

Amor porta en sos ulls ma ben volguda: per ço se fa gentil ço que ella mira; per on passa, tot-hom vers ella es gira, i fa tremir lo cor a qui saluda.

Més, si ella el seu esguart a terra muda, de dolor per sos vicis ell sospira; fugen del seu davant l'orgull i l'ira; per fer-li honor, oh dònnes, dau-me ajuda.

Tota dolçor, tot pensament humil naix en el cor de qui parlar la sent, i el que quasi la veu benhaurat viu.

Ço que ella apar llavors que mig somriu ningú ho pot dir, ni sols haver-ne esment: tant nou és el miracle i tant gentil.

Ah, pelegrins que capficats anau pot-ser per cosa que no us es present, ¿veniu vosaltres de tant llunya gent, com a la nostra vista ara us mostrau, que no us veig pas plorar mentres passau pel mig de la ciutat nostra gement, com homes que haguessen cap esment de la tribulació que en ella escau?

Si és que restau, amb voluntat d'oir, ben cert el cor en sospirs me diu que n'eixiereu après llagrimellant.

Ella ha perdut la seva Beatriu; i tots els mots que d'eixa's poden dir de fer plorar als altres virtut han.

Oh dònnes, que capiu ço que Amor sia, de ma dòna jo vull parlâ am vosaltres; no perquè pensi dir totes ses lloes, ans reonar pera esfugar la ment: si en son valor s'atura el pensament, Amor tant dolç en mi se fa sentir, que, si llavors jo no perdés coratge, parlant faria enamorar la gent.

Més no'n vull pas parlar tant altament que devingués, per la temença, vil; ans tractaré de son estat gentil, per respecte vers ella, lleugerment, donzelles amoroses, am vosaltres, que açó no és cosa de parlar-ne amb altres.

Invoca un angel la suma Saviesa i diu: «Senyô, allí baix al món se troba gran maravella en l'acte i procedeix d'un esperit que fins aquí esplendeix». El cel, que ara no té cap més defecte que el no haver-la, al Senyor ja la reclama, i quiscun sant an Ell mercè n'implora. Sols pietat la nostra part defensa. I parla Déu, que de ma dòna cura: «Estimats meus, sofriu en santa pau que la vostra esperança, mentres vulgui, habiti ont hi ha qui a perdre-la s'apresta, el cual dirà en l'Infern als condemnats: «L'esperança jo he vist dels benhaurats.»

Madona al cel més alt es desitjada: ara jo vull de sa virtut parlar-vos. Dic: la que semblar vulgui gentil dòna amb ella vagi, que, quan va per via, Amor sobre els vils cors un gel escampa que tots llurs pensaments destrueix i glaça, i, si algú d'ells pogués restar veient-la, esdevind'hi noble o moriria. Més, si ella troba algú que digne sia de veure-la, aquest prova sa virtut, i si ell arriba a rebre son salut tota ofensa no sent: tant s'humilia. I encar li ha Déu major mercè donat, que no pot mal morir qui li ha parlat.

Diu d'ella Amor: «Com és que mortal cosa tant ornada pot esser i tant pura?» L'esguarda après, i en si matetx ell jura que Déu vol d'ella fer-ne cosa nova. Ella té el rostre de color de perla, com convé a dòna haver, no s'ens mesura. Ella és tot quant de bo pot fer natura;

Perque no plouen, idò, aquestes seguit, seguit, tantes com se'n podrien fer?

EQUIDAT

Els pesos i les mides inexactes és l'altre tema. Seràn castigades les deficiències i les adulteracions.

Després d'atendre a la part moral, el Batle entra dins la material. Necessari també és. El seu predecessor ja va treballar i castigar. Ara ell acabarà la seva obra. Justa és la equidat en les pesades i les mides i digníssim d'alabança el càstig d'un altre vici tan vergonyós i pocacosa com és el robo.

—¿No és ver que dóna pena que a un poble com el d'Inca, el poble dels Dijous, de les Fires, de l'indústria, la ciutat que té tots els adelantaments que avui poden desitjar-se, un Alcalde haja d'entretener-se en resoldre problemes i delictes com els expressats an aquesta proclama?

LLORENS M.ª DURÁN.

Fundació d'un Hospital-hospici

Enterats que Sor Josefa Pujades, religiosa de l'Hospital de Ciutat, era a Inca i que feia obra a sa casa pairal per a convertir-la amb una casa religiosa de sa Congregació, destinant a ella tots els seus bens, hereuats de sa família, acudírem a visitar-la per informar-nos que duia entre mans.

Sor Josefa nos rebé amb aquella afabilitat que nos tenia acostumats an el món, amb aquell caracter seu, sempre igual, en que tractava els tertulians de sa família, vint anys enrera, entre els quals l'articulista era un dels primers, per ser un gran amic de son pare, D. Jaume i sos germans sacerdots.

Sor Josefa nos mostrà una sala que havia habilitada per dormitori dels orfes i acullits, un ben endressat menjador i altres dependències que ja conexiem. Tot això—nos digué—no és definitiu, però nos bastarà per començar; aquests dies acabam l'obra i mos ne tornam a Ciutat.

—¿Com li contestàrem—que no pensen establir-se aquí totd'una i definitivament?

—Si; però nos falta organitzar això del sosteniment de l'Hospici. El de les religioses està proveit. Els Superiors no volen que se establequin cases sense tenir uns subsidis segurs per les monjes i així no ser gravoses al poble, aquesta part la tenim salvada, gràcies a Deu. Ara el manteniment dels acullits ha de anar a compte del poble amb una forma o altra.

—I això com e-hu tenen?

—Les dames de la Creu rotja se oferiren a sostenir aquesta part, i ara estàn molt distretes recullint almoines pels soldats de Melilla.

—I si elles no e-hu fessen, que no se poria formar una Junta, exclusivament, de l'Hospici.

—Segurament, que si.

—Idò, Senyora, estiga segura que les llimosnes no han de faltar. La ciutat d'Inca veu amb bons ulls la seva fundació. Fa més de vint anys que es parla de fer un Hospital, però de bon de veres ningú ha posat mà a l'obra, i ara la Ciutat se alegra que una humil religiosa, filla d'Inca, venga a omplir aquest buit, prou sentit. Damunt *Ca-Nostra* una vegada diguerem que bastaria per sostenir un Hospital la treteta de les rifes que diariament fan alguns pobres a la Casa Consistorial.

Si els Batles tenen a on enviar aquests pobres, segurament, privaràn les rifes o les destinaràn a la colectividat de l'assil, sobre tot, molts de medis hi ha per prevenir

les necessitats de l'Hospici.

—No tenim gens d'ansia—nos contestà animosa Sor Josefa—que'l poble d'Inca no correspongui amb la generositat en que ha acullides moltes altres obres caritatives.

I satisfets d'aquella entrevista, nos despedirem de Sor Josefa, oferint la nostra col·laboració a l'obra a realitzar.

Festa de la Musica Catalana

CONCURS IX.

Hem rebut el cartell d'enguany. Porta 15 premis en metàlic: dos, de 2.000 pesetes; tres, de 1.000; un, de 900; quatre de 500 i els demés, de cantitats més baixes.

Les composicions, que hauràn d'esser rigurosament inèdites, s'enviaràn a l'Orfeó Català (carrer de San Pere, 15) a nom d'En Francesc Pujol, i cada una d'elles durà un lema. El terme d'admissió és fins el dia 30 de Novembre de 1921.

Guardam dit cartell per si qualcú el vulga consultar.

† Els Nostros Amics Difunts

Dia 20 de setembre morí D. Lloaxim Aguiló a l'edat de 48 anys després d'aguda malaltia havent rebut els Sacrament dels forts, cristianament.

Era un home de bona fè, taiat a la antiga, d'aquells que ja en queden pocs exemplars en nostres dies.

Sa mort és estada molt sentida.

Acompanyam en son just dolor a sa angustiada viuda Dª Magdalena Fuster i a son germà D. Gaspar Marià i demés família.

L'amic D. Jaume Coll i s'esposa Dª Magdalena Quetglas, ploren la mort de son fill darrer, En Jaume, mort dia 22, confortat amb el sacrament del Viàtic.

Les moltes amistats de sa família i la

agudesesa de la malaltia produïren un sentiment general i una gran manifestació de dol.

Rèbin els afligits pares, germans i demés família l'expressió de nostre condol.

Ha mort, també, D. Macià Pujades Ferrer germà del Advocat i Jutge Municipal, D. Miquel. Va rebre els aussilis espirituals.

Era un bell jove, plantós, robust, que perexia que mal no l'havia de tocar Aiximateix la mort ha tengut que lluitar dos mesos amb febres fulminants per arribar a fer presa d'ell.

Era una esperança de la agricultura, puis conrava la terra amb amor, cercant sempre els procediments moderns per tenir bons sementers. Degut a la seva gestió el Sindicat Catòlic Agricol—d'on era membre del Consell directiu—li havia encarregat la compra de maquinària agrícola que no va tenir temps de realitzar.

Sa mort és estada molt sentida i plorada, com bé se manifestà en ses exèquies.

Rèbia sa anciana Mareta i l'amic el Sr. Pujades nostro afectuós condol.

Adressem oracions pels nostros amics difunts.

Cronico d'Inca

—Desde el dia 1 el servei de correus per la distribució de la correspondència an aquesta ciutat va sufrir una reforma.

La de l'interior i de l'exterior de l'illa se reb al matí en tant que queda pel decapvespre la repartició de lo rebut novament en el tren correu de les 3-40.

També el tren de les 6 i mitja del capvespre, con el del matí a les 8, ha quedat convertit en tren correu i s'en dú d'Inca

la correspondència destinada al costat de Ciutat i al Continent.

Aquesta transformació ha estat una gran millora pel comerç inquer puis que facilita en gran manera el despaig de les cartes de Ciutat i fora Mallorca, dins el mateix dia en que se reben.

—A la sessió de l'Ajuntament del dia 8 va demanar per desencarregar-se durant tres mesos de la vara el Batle D. Pere Cortés, allegant la necessitat que tenia d'ausentar-se.

I el mateix vespre, prengué la batlloria el tinent primer D. Ramón Reus.

—Per ajudar a la capta que en general s'ha feta dins Espanya, patrocinada per la Reina, pels soldats del Marroc, les Dames de la Creu Rotja d'Inca organisaren un festival el diumenge dia 19.

L'èxit va esser complet. Se recaudaren 2 400 pesetes.

De matinada la gent esperava curiosament la sortida de la carroça que no va fer la seva exida fins allà devers les nou. La cavalgata l'integrava una alegoria d'un camp de Sanitat amb una tenda de campanya, lliteres i ferits, graciosament ocupat per nines angelicals vestides de Dames de la Creu Rotja.

Seguien la carroça una filera d'automòvils que havien estat cedits desinteressadament pels seus senyors respectius.

Un estol d'infants albissims recullien les llimosnes que la caritat pública donava, imposant banderetes, emblemes de la Creu, als qui contribuïen a la capta.

Tot el matí els carrers de la ciutat varen allotjar la cavalgata humanitària.

Horabaixa va organitzar-se al passeig del Mercat una vetllada íntima on hi prengué part tot el poble.

La gent caminava al atzar en tant que gaudia de les notes de la Música del Regiment.

Revoltaven la plaça taulades de juguetes, flors i licors que venien distingides damisselles a preus crescuts per ajudar amb la ganància an el fi de la festa.

Les Dames de la Creu Rotja, la seva presidenta D.ª Maria del Ampar Gabaldón, que va esser l'ànima de la diada i les senyoretetes i nines qui los ajudaren estàn fotes d'enhonorabona per lo bé que se destexinaren per fer lluir el seus quefers respectius.

Per regla general aquestes festes de filantropia son reprovades per tots aquells qui pensen, ja que és un contrasentit, en certa manera, fer una alegria per ajudar a una desgràcia. Més, no obstant, la seriedad de la que va fer-se a Inca és digna d'alabança. La modèstia, el bon desig d'acaramullar doblers, i la amabilidad pudorosa varen caracterisar-la, fent-la exenta de la bulla ineducuada i censurable.

—El diumenje dia 19 apareix un bando pels cantons, suscrit per l'Alcalde accidental D. Ramón Reus, manant an els pares, que, excepte raons justificades, i que deuràn provar, els nins i nines de 6 a 12 han de matricular-se abans del 10 d'Octubre a una o altra escola.

Amenaça castigar també els blasfems i els qui usin pesos o mides deficientes o venquin substàncies adulterades.

Se repartelxen per totes les cases unes fulles que contenen el mateix text que les posades a les parets.

LLIBREKÍA

C. DE LA MURTA, 5.—INCA.

DERRERES OBRES REBUDES

La Eneida de Virgilio traducida de E. Ochoa de la Real Academia Española. Ornametación de Antonio Saló—En rústica, 3'50 ptes.

Fausto de Goethe. Versión Castellana de J. Rovivalta Borrell. Ornamentada por Manuel Farriols.—Dos toms en rústica, 7 ptes.

Mireya de Mistral. Poema provençal traducido en prosa por Lorenzo Riber Campins. Ornamentación de Antonio Saló. 3'50 ptes.

La Divina Comedia por Dante Alighieri. Traducción de M. Aranda Sanjuan. Ornamentación de Antonio Saló. 3'50 ptes.

El Paraíso perdido de Milton. Traducción de Juan Mateos Pbro. Ornamentación de Coll Saliati—En rústica 3'50 ptes.

Enciclopedia Espasa—Tom XLIV que comprèn les lletres Pet a Pizz; costa de 1440 planes i 42 llàmines fora del text, val 40 ptes.

L'import de tots els toms publicats o sia de 1 a XX i XXIX a XLIII és de 1.329'50 ptes.

A l'Imprenta de Ca-Nostra admèten suscripcions.

Diccionario Manual Enciclopédico Ilustrado de la Lengua Castellana.—Conté 1.859 planes, 8.000 gravats i 250 mapes, encuadernat en tela amb planxes especials. 16 ptes.

TINTES D'ESCRIURE

An el nostre establiment es troben tintes de moltes classes, com la **Sama**, la **Pelikan**, la **Vigty**; tintes estilògràfiques, en colors per dibuixos, tintes xines en negra i colors, la **Sama** negra en pols, La **Perfecta** negra i colors en pols de gran resultat.

Tinters plens de tinta de Sama, Pelikan y Wigty.

Diccionaris de les principals llengües

En Castellà (varies classes i edicions) —Català-Castellà i Castellà-Català—Italià-Espanyol i Espanyol-Italià.—Inglés-Espanyol i Espanyol-Inglés —Espanyol-Alemàn i Alemàn Espanyol— Francés-Espanyol i Espanyol Francés.

De venta a nostra Llibreria.

Sagells de goma i de metal

de forma elegant i molta durada.

Com també plaques de metal esmaltat en colors.

Les vos serviràn an el nostro Establiment.

El Rnt. P. Fra. Rafel Serra

OBSERVANT DE MALLORCA

(1536-1620)

per Mn. Andreu Caimari, Pvre.

Preu: 2'00 ptas.

A nostra llibreria en trobaràn en existència

GOIGS

de Na Margalida de Costitx

Els qui desitgin rebre un exemplar d'aquests Goigs demanin-lo enviant amb segells de correu 15 cèntims al domicili del autor: F. Segura,—Mallorca 200-4-2^a—Barcelona.